

CÂU SANH DUYÊN – SAHAJĀTAPACCAYO

Phần nghe ở Youtube: Từ phút 23:44s – Tikapatthana Sutta by S N Goenka

CHI PHÁP TỔNG:

Năng duyên: 121 tâm + 52 tâm sở, 4 sắc đại hiện (tứ đại), sắc ý vật tái tục
Sở duyên: 121 tâm + 52 tâm sở, 28 sắc pháp
Địch duyên: không có
(niết bàn và 13 nút chế định đều là địch duyên, không cần đề cập tới)

CÂU SANH DUYÊN THEO TAM ĐỀ THIÊN CÓ 9 CÂU YẾU TRI

ĐỊNH NGHĨA: Câu sanh duyên (sahajātapaccayo) là mãnh lực trợ giúp, ủng hộ bằng cách đồng sanh. Có pāli chú giải như vậy:

Jāyatīti = jāto: có ra thì gọi là sanh

Saha jāto = sahajāto: sanh chung nhau một lượt là đồng sanh. (và nữa):

Paccayuppanena saha jāyatīti = sahajāto: đồng sanh với sở duyên cũng gọi là đồng sanh.

Sahajāto hutvā upakārako dhammo = sahajātapaccayo: pháp vừa đồng sanh vừa ủng hộ nhau nên gọi là câu sanh duyên

• DANH ↔ DANH

121 tâm và 52 tâm sở ↔ 121 tâm và 52 tâm sở

Bốn pháp phi sắc trợ lẫn nhau bằng câu sanh duyên

[Pháp phi sắc (arūpī) là danh uẩn: thọ, tưởng, hành, thức.]

Cattāro khandhā arūpino aññamaññaṃ

sahajātapaccayena paccayo

• SẮC (TỨ ĐẠI) ↔ SẮC (TỨ ĐẠI)

4 đại (đất, nước, lửa, gió) ↔ 4 đại (đất, nước, lửa, gió)

Bốn đại hiện trợ lẫn nhau bằng câu sanh duyên

Cattāro mahābhūtā aññamaññaṃ sahajātapaccayena paccayo.

• DANH ↔ SẮC

15 tâm tái tục ngũ uẩn (quan sát quả thiện, bất thiện, 8 đại quả, 5 quả sắc giới) ↔ sắc ý vật

Trong lúc tục sinh, danh và sắc trợ lẫn nhau bằng câu sanh duyên

Okkantikkhaṇe nāmarūpaṃ aññamaññaṃ sahajātapaccayena paccayo.

• DANH → SẮC

Thời tái tục: 15 tâm tái tục → 20 sắc nghiệp tái tục

Thời bình nhật: 107 tâm (=121 - 10 ngũ song thức - 4 quả vô sắc) → 17 sắc tâm

Các pháp tâm và sở hữu tâm trợ cho các sắc sở y tâm sanh bằng câu sanh duyên

Cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ sahajātapaccayena paccayo.

• SẮC ĐẠI HIỆN → SẮC Y SINH

4 đại → 24 sắc y sinh

Sắc đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên

Mahābhūtā upādārūpānaṃ sahajātapaccayena paccayo.

• SẮC → DANH

Thời tục sinh: sắc ý vật → 15 tâm sanh

Thời bình nhật: sắc ý vật trợ bằng duyên khác không phải bằng câu sanh duyên

Các pháp sắc đôi khi cũng trợ cho các pháp phi sắc bằng câu sanh duyên, đôi khi cũng trợ bằng phi câu sanh duyên

Rūpino dhammā arūpīnaṃ dhammānaṃ kiñci kāle sahajātapaccayena paccayo, kiñci kāle na sahajātapaccayena paccayo.

CÂU YẾU TRI 1

[519]
Pháp thiện trợ pháp thiện bằng câu sanh duyên tức là:

T → T = CSD (Danh → Danh)

37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp → 37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp

419.

Kusalo dhammo kusalassa dhammassa sahajātapaccayena paccayo

Một uẩn thiện trợ ba uẩn bằng câu sanh duyên,

1 → 3

Kusalo eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ sahajātapaccayena paccayo

Ba uẩn trợ một uẩn bằng câu sanh duyên,

3 → 1

Tayo khandhā ekassa khandhassa sahajātapaccayena paccayo.

Hai uẩn trợ hai uẩn bằng câu sanh duyên.
2 → 2

Dve khandhā dvinnam khandhānam
sahajātapaccayena paccayo.

37 tâm thiện gồm: 8 đại thiện + 5 thiện sắc giới + 4 thiện vô sắc giới + 20 thiện siêu thế
38 sở hữu hợp gồm: 13 sở hữu tợ tha + 25 tịnh hảo
Cõi: 4 uẩn, 5 uẩn

CÂU YẾU TRI 2

[520] Pháp thiện trợ pháp vô ký bằng câu sanh duyên tức là:
T → VK = CSD (Danh → Sắc)
37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp → 17 sắc tâm thiện

Kusalo dhammo abyākatassa dhammassa
sahajātapaccayena paccayo

uẩn thiện trợ sắc tâm bằng câu sanh duyên.

Kusalā khandhā cittasamuṭṭhānānam rūpānam
sahajātapaccayena paccayo.

17 sắc tâm thiện gồm:
8 bất ly: (đất, nước, lửa, gió, cảnh sắc, cảnh khí, cảnh vị, vật thực)
thân biểu tri, khẩu biểu tri, cảnh thanh, giao giới, khinh, nhu, thích sự, sinh, tiến

Cõi: 5 uẩn

CÂU YẾU TRI 3

[521] Pháp thiện trợ pháp thiện và vô ký bằng câu sanh duyên tức là:
T → T + VK = CSD (Danh → Danh + Sắc)
37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp → 37 tâm thiện, 38 sở hữu hợp + 17 sắc tâm thiện

Kusalo dhammo kusalassa ca abyākatassa ca dhammassa
sahajātapaccayena paccayo

một uẩn thiện trợ ba uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên,
1 → 3 + Sắc tâm

Kusalo eko khandho tiṇṇannam khandhānam
cittasamuṭṭhānānaṅca rūpānam
sahajātapaccayena paccayo.

ba uẩn trợ một uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên,
3 → 1 + Sắc tâm

Tayo khandhā ekassa khandhassa cittasamuṭṭhānānaṅca
rūpānam saha jātapaccayena paccayo.

hai uẩn trợ hai uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên.
2 → 2 + Sắc tâm

Dve khandhā dvinnam khandhānam
cittasamuṭṭhānānaṅca rūpānam saha jātapaccayena paccayo

Kết hợp câu yếu tri 1 và 2
Cõi: 4 uẩn, 5 uẩn

CÂU YẾU TRI 4

[522] Pháp bất thiện trợ pháp bất thiện bằng câu sanh duyên
tức là
BT → BT = CSD (Danh → Danh)
12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp → 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp

Akusalo dhammo akusalassa dhammassa
sahajātapaccayena paccayo

một uẩn bất thiện trợ ba uẩn bằng câu sanh duyên,
1 → 3

Akusalo eko khandho tiṇṇannam khandhānam
sahajātapaccayena paccayo.

ba uẩn trợ một uẩn bằng câu sanh duyên,
3 → 1

Tayo khandhā ekassa khandhassa
sahajātapaccayena paccayo.

hai uẩn trợ hai uẩn bằng câu sanh duyên.
2 → 2

Dve khandhā dvinnam khandhānam
sahajātapaccayena paccayo.

12 tâm bất thiện: 8 tham + 2 sân + 2 si, 27 sở hữu hợp: 13 tợ tha + 14 sở hữu bất thiện
Cõi: 4 uẩn, 5 uẩn

CÂU YẾU TRI 5

[523] Pháp bất thiện trợ pháp vô ký bằng câu sanh duyên tức là
BT → VK = CSD (Danh → Sắc)

Akusalo dhammo abyākatassa dhammassa
sahajātapaccayena paccayo

uẩn bất thiện trợ sắc tâm bằng câu sanh duyên.

Akusalā khandhā cittasamuṭṭhānānam rūpānam
sahajātapaccayena paccayo.

Cõi 5 uẩn

CÂU YẾU TRI 6

[524] Pháp bất thiện trợ pháp bất thiện và vô ký bằng câu sanh duyên tức là
BT → BT + VK = CSD (Danh → Danh, Sắc)
12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp
→ 12 tâm bất thiện, 27 sở hữu hợp, 17 sắc tâm bất thiện

Akusalo dhammo akusalassa ca abyākatassa ca dhammassa saha jātapaccayena paccayo

Một uẩn bất thiện trợ ba uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên,
1 → 3

Akusalo eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

Ba uẩn trợ một uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên,
3 → 1

Tayo khandhā ekassa khandhassa cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

Hai uẩn trợ hai uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên.
2 → 2

Dve khandhā dvinnaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo

Kết hợp câu yếu tri 4 và 5
Cõi: 5 uẩn

CÂU YẾU TRI 7

Nghe: 26:25s->29:28s <https://www.youtube.com/watch?v=nXkr3VA3vyQ&t=2122s>

[525]
Pháp vô ký trợ pháp vô ký bằng câu sanh duyên tức là:
VK → VK = CSD

[419]
Abyākato dhammo abyākatassa dhammassa saha jātapaccayena paccayo

1. Một uẩn vô ký quả vô ký tố trợ ba uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên
1 → 3 + Sắc tâm

Vipākābyākato kiriyābyākato eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

2. Ba uẩn trợ một uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên,
3 → 1 + Sắc tâm

Tayo khandhā ekassa khandhassa cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

3. Hai uẩn trợ hai uẩn và sắc tâm bằng câu sanh duyên;
2 → 2 + Sắc tâm

Dve khandhā dvinnaṃ khandhānaṃ cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

Mục 1,2,3: 72 tâm vô ký → 72 vô ký + 17 sắc tâm

72 vô ký = 52 tâm quả + 20 tâm tố
17 sắc tâm: 8 bất ly: (đất, nước, lửa, gió, cảnh sắc, cảnh khí, cảnh vị, vật thực)
thân biểu tri, khẩu biểu tri, cảnh thính, khinh, nhu, thích sự, giao giới, sinh, tiền

4. **Trong sát na tái tục**, một uẩn vô ký quả trợ ba uẩn và sắc nghiệp bằng câu sanh duyên,
1 → 3 + Sắc nghiệp

Paṭisandhikkhaṇe, vipākābyākato eko khandho tiṇṇannaṃ khandhānaṃ kaṭattā ca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

5. Ba uẩn trợ một uẩn và sắc nghiệp bằng câu sanh duyên,
3 → 1 + Sắc nghiệp

Tayo khandhā ekassa khandhassa kaṭattā ca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

6. Hai uẩn trợ hai uẩn và sắc nghiệp bằng câu sanh duyên,
2 → 2 + Sắc nghiệp

Dve khandhā dvinnaṃ khandhānaṃ kaṭattā ca rūpānaṃ saha jātapaccayena paccayo.

Mục 4,5,6: 15 tâm tái tục → 15 tâm tái tục, 20 sắc nghiệp tái tục

15 tâm tái tục: 1 tâm quan sát quả bất thiện, 1 quan sát quả thiện, 8 đại quả, 5 quả sắc giới

7. Danh uẩn trợ ý vật bằng câu sanh duyên, Danh → Sắc ý vật	Khandhā vatthussa sahaḥātapaccayena paccayo.
8. Ý vật trợ cho danh uẩn bằng câu sanh duyên; Sắc ý vật → Danh	Vatthu khandhānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
Mục 7, 8: 15 tâm tái tục ↔ Sắc ý vật tái tục	
9. Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Ekam mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
10. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa sahaḥātapaccayena paccayo.
11. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên; 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
12. Các đại hiện trợ sắc tâm, sắc nghiệp, sắc y sinh bằng câu sanh duyên; Sắc tứ đại → 17 sắc tâm (8 bợn); Sắc tứ đại → 20 sắc nghiệp (9 bợn) Sắc tứ đại → 24 sắc y sinh	Mahābhūtā cittasamuṭṭhānānaṃ rūpānaṃ kaṭattārūpānaṃ upādārūpānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
13. Sắc ngoại Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Bāhiraṃ ekam mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
14. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên; 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa sahaḥātapaccayena paccayo.
15. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
16. Các đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên; 4 tứ đại → 24 y sinh	Mahābhūtā upādārūpānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
17. Đối với sắc vật thực Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Āhārasamuṭṭhānaṃ ekam mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
18. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa sahaḥātapaccayena paccayo.
19. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
20. Các đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên; 4 tứ đại → 10 sắc y sinh (cảnh sắc, cảnh khí, cảnh vị, vật thực, giao giới, 3 đặc biệt, sinh, tiền)	Mahābhūtā upādārūpānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
21. Đối với sắc quý tiết Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3	Utusamuṭṭhānaṃ ekam mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.
22. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1	Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa sahaḥātapaccayena paccayo.
23. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2	Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.

<p>24. Các đại hiện trợ sắc y sinh bằng câu sanh duyên; 4 → 11 (sắc, khí, vị, vật thực, sắc cảnh thính, sắc giao giới, 3 sắc đặc biệt, sinh, tiến)</p>	<p>Mahābhūtā upādārūpānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.</p>
<p>25. <u>Đối với sắc loài vô tướng</u> Một đại hiện trợ ba đại hiện bằng câu sanh duyên, 1 → 3</p>	<p>Asaññasattānaṃ ekaṃ mahābhūtaṃ tiṇṇannaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.</p>
<p>26. Ba đại hiện trợ một đại hiện bằng câu sanh duyên, 3 → 1</p>	<p>Tayo mahābhūtā ekassa mahābhūtassa sahaḥātapaccayena paccayo.</p>
<p>27. Hai đại hiện trợ hai đại hiện bằng câu sanh duyên, 2 → 2</p>	<p>Dve mahābhūtā dvinnaṃ mahābhūtānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.</p>
<p>28. Các đại hiện trợ sắc nghiệp, sắc y sinh bằng câu sanh duyên. 1 → 3, 3 → 1, 2 → 2, 4 → sắc, khí, vị, vật thực, mạng quyền</p>	<p>Mahābhūtā kaṭattārūpānaṃ upādārūpānaṃ sahaḥātapaccayena paccayo.</p>